

รายงานการประเมินสถานการณ์การค้าแห่งชาติ ประจำปี ค.ศ. 2025

เรื่อง

อุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ

ของประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา
ว่าด้วยโครงการข้อตกลงทางการค้า
โดยผู้แทนการค้าแห่งสหรัฐอเมริกา

<https://ustr.gov/sites/default/files/files/Press/Reports/2025NTE.pdf> (ประเทศไทย-หน้าที่ 339)

APHIS: หน่วยงานบริการด้านสุขภาพสัตว์และพืช (Animal and Plant Health Inspection Service) กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ

CAFTA-DR: ความตกลงการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกา-สาธารณรัฐโดมินิกัน-อเมริกากลาง (Dominican Republic-Central America-United States Free Trade Agreement)

CET: อัตราภาษีศุลกากรภายนอกที่ใช้ร่วมกัน (Common External Tariff)

CVA: ความตกลงว่าด้วยการประเมินราคาเพื่อวัตถุประสงค์ทางศุลกากรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO Customs Valuation Agreement)

DOL: กระทรวงแรงงานสหรัฐฯ (U.S. Department of Labor)

ECOWAS: ประชาคมเศรษฐกิจแห่งรัฐแอฟริกาตะวันตก (Economic Community of West African States)

EU: สหภาพยุโรป (European Union)

FDA: สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขและบริการประชาชนสหรัฐฯ (Food & Drug Administration, U.S. Department of Health & Human Services)

FMVSS: มาตรฐานความปลอดภัยของยานยนต์แห่งรัฐบาลกลางสหรัฐฯ (U.S. Federal Motor Vehicle Safety Standards)

FTA: ความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement)

GATS: ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการขององค์การการค้าโลก (WTO General Agreement on Trade in Services)

GATT: ความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade)

GCC: คณะมนตรีความร่วมมือแห่งอ่าวอาหรับ (Gulf Cooperation Council)

GDPR: ข้อบังคับทั่วไปว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูล (General Data Protection Regulation)

GE: ดัดแปลงพันธุกรรม (Genetically engineered)

GI: สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication)

GPA: ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐขององค์การการค้าโลก (WTO Agreement on Government Procurement)

HS: ระบบฮาร์โมนิซ (Harmonized System)

ICT: เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communications Technology)

IP: ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property)

KORUS: ความตกลงการค้าเสรีสหรัฐฯ-เกาหลี (United States-Korea Free Trade Agreement)

MERCOSUR: ตลาดร่วมแห่งภาคใต้ (Southern Common Market)

MFN: การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-Favored-Nation)

MOU: บันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding)

MRL: ค่าตกค้างสูงสุด (Maximum Residue Limit)

MSME: วิสาหกิจรายย่อย รายเล็ก และรายกลาง (Micro-, Small, and Medium-sized Enterprise)

OECD: องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation & Development)

SME: วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium-Sized Enterprise)

SPS: มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary)

TBT: อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (Technical Barriers to Trade)

TFA: ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO Trade Facilitation Agreement)

TIFA: กรอบความตกลงด้านการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Framework Agreement)

TRQ: โควตาภาษี (Tariff-Rate Quota)

UAE: สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (United Arab Emirates)

UNECE: คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจแห่งสหประชาชาติสำหรับยุโรป (United Nations Economic Commission for Europe)

USDA: กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (U.S. Department of Agriculture)

USMCA: ความตกลงสหรัฐฯ-เม็กซิโก-แคนาดา (United States-Mexico-Canada Agreement)

USTR: ผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (United States Trade Representative)

VAT: ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value-Added Tax)

VoIP: การสื่อสารเสียงผ่านอินเทอร์เน็ต (Voice over Internet Protocol)

WOAH: องค์กรสุขภาพสัตว์โลก (World Organization for Animal Health)

WTO: องค์การการค้าโลก (World Trade Organization)

ไทย (THAILAND)

ความตกลงทางการค้า (TRADE AGREEMENTS)

กรอบความตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างสหรัฐฯ-ไทย (United States-Thailand Trade and Investment Framework Agreement) สหรัฐอเมริกาและไทยได้ลงนามกรอบความตกลงด้านการค้าและการลงทุน (TIFA) เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม ค.ศ. 2002 ความตกลงฉบับนี้เป็นกลไกหลักในการหารือทวิภาคีด้านประเด็นการค้าและการลงทุน

นโยบายนำเข้า (IMPORT POLICIES)

ภาษีศุลกากร (Tariffs)

อัตราภาษีศุลกากรแบบประเทศที่ได้รับการอนุเคราะห์สูงสุด (Most-Favored-Nation – MFN) โดยเฉลี่ยของไทยในปี ค.ศ. 2023 (ข้อมูลล่าสุดที่มี) อยู่ที่ร้อยละ 9.8 โดยอัตราภาษี MFN เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 27.0 สำหรับสินค้าเกษตร และร้อยละ 7.1 สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมในปี ค.ศ. 2023 (ข้อมูลล่าสุดที่มี) ไทยได้ผูกพันภาษีไว้ร้อยละ 76.9 ของรายการภาษีทั้งหมดในองค์การการค้าโลก (WTO) โดยมีอัตราภาษีที่ผูกพันไว้เฉลี่ยร้อยละ 26.6

อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers)

การห้าม/จำกัดการนำเข้า (Import Bans/Restrictions)

แผนพัฒนาพลังงานทางเลือก 20 ปี (AEDP) (ค.ศ. 2018–2037) มุ่งเพิ่มการบริโภคเชื้อเพลิงชีวภาพและพลังงานหมุนเวียนให้ถึงร้อยละ 30 ภายในปี ค.ศ. 2037 อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันไทยจำกัดการนำเข้าเชื้อเพลิงชีวภาพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง เนื่องจากอีกหนึ่งเป้าหมายสำคัญของแผน AEDP คือการสนับสนุนรายได้เกษตรกรในประเทศ การนำเข้าเอทานอลเพื่อเป็นเชื้อเพลิงจำเป็นต้องได้รับอนุมัติและใบอนุญาตจากกระทรวงพลังงานของไทย ซึ่งจะตัดสินใจบนพื้นฐานปริมาณเอทานอลในประเทศ ไทยไม่ได้อนุมัติใบอนุญาตนำเข้าเอทานอลเพื่อเป็นเชื้อเพลิงมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2005

การออกใบอนุญาตนำเข้า (Import Licensing)

การออกใบอนุญาตนำเข้าจำเป็นสำหรับการนำเข้าสินค้าจำนวนมาก เช่น ไม้ ปิโตรเลียม เครื่องจักรอุตสาหกรรม สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์ยา เครื่องสำอางและอาหาร ตลอดจนสินค้าเกษตร ได้แก่ พืช เมล็ดพันธุ์ เนื้อสัตว์แปรรูป และเกลือ ในบางกรณี สินค้าที่ไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าอาจยังคงต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมและอาจต้องแสดงหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (certificate of origin) นอกจากนี้ ยังมีสินค้าบางรายการที่อยู่ภายใต้การควบคุมการนำเข้าตามกฎหมายอื่น ๆ

ไทยกำหนดเงื่อนไขการจัดซื้อภายในประเทศ (domestic purchase requirements) สำหรับสินค้าหลายรายการที่อยู่ภายใต้โควตาภาษี (TRQ) เช่น กาแฟ ชา มันฝรั่ง ข้าวโพด ถั่วเหลือง และกากถั่วเหลือง

ค่าธรรมเนียมการนำเข้า (Import Fees)

ไทยกำหนดค่าธรรมเนียมการตรวจสอบความปลอดภัยอาหารในรูปแบบค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำเข้าสำหรับสินค้าทั้งหมดที่เป็นเนื้อสัตว์ปรุงสุกและไม่ได้ปรุงสุก โดยอัตราค่าธรรมเนียมปัจจุบัน (กำหนดไว้ตั้งแต่เดือนตุลาคม ค.ศ. 2016) อยู่ที่ 7 บาทต่อกิโลกรัม (ประมาณ 201 ดอลลาร์สหรัฐต่อเมตริกตัน) สำหรับเนื้อสัตว์ปรุงสุกและไม่ได้ปรุงสุกที่ใช้เป็นอาหารหรืออาหารสัตว์ และ 3 บาทต่อกิโลกรัม (ประมาณ 86 ดอลลาร์สหรัฐต่อเมตริกตัน) สำหรับเนื้อสัตว์ปรุงสุกและไม่ได้ปรุงสุกที่ใช้ในวัตถุประสงค์อื่นที่ไม่ใช่อาหารหรืออาหารสัตว์ ภายใต้พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ของไทย ปี ค.ศ. 2015 กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจตามดุลยพินิจในการเพิ่มค่าธรรมเนียมการนำเข้าได้สูงสุดถึง 5 เท่า

อุปสรรคด้านศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Customs Barriers and Trade Facilitation)

ไทยมีกลไกจูงใจให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ดำเนินการสืบสวนหรือบังคับใช้กฎหมาย โดยไทยเป็นหนึ่งในประเทศคู่ค้ารายใหญ่ไม่กี่ประเทศของสหรัฐฯ ที่ยังคงมีระบบให้รางวัลลักษณะนี้ ระบบดังกล่าวทำให้ประเทศคู่ค้าของไทยกังวลมาอย่างยาวนาน เนื่องจากอาจนำไปสู่การทุจริต และนำมาซึ่งต้นทุน ความไม่แน่นอน และขาดความโปร่งใสเกี่ยวกับโทษปรับและระบบให้รางวัลในกระบวนการศุลกากร ไทยได้แก้ไขพระราชบัญญัติศุลกากรในปี ค.ศ. 2017 เพื่อเพิ่มข้อกำหนดให้ต้องมีเจตนาในการฉ้อโกง รวมทั้งกำหนดเพดานเงินจูงใจที่ร้อยละ 20 ของราคาขายสินค้าที่ถูกยึดหรือค่าปรับ วางเพดานสูงสุดไว้ที่ 5 ล้าน baht (ประมาณ 143,400 ดอลลาร์สหรัฐ) และกำหนดกรอบเวลาตรวจสอบภายหลัง (post-audit) ไม่เกิน 5 ปีนับแต่วันที่นำเข้าหรือส่งออก แม้จะมีการแก้ไขดังกล่าว แต่ความขัดแย้งทางผลประโยชน์และแรงจูงใจส่วนบุคคลในการริเริ่มการสืบสวนหรือบังคับใช้ยังคงมีอยู่

อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า / มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

(TECHNICAL BARRIERS TO TRADE / SANITARY AND PHYTOSANITARY BARRIERS)

อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (Technical Barriers to Trade)

ผลิตภัณฑ์นม (Dairy Products)

ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2024 ไทยได้แจ้งต่อคณะกรรมการว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้าขององค์การการค้าโลก ถึงร่างกฎระเบียบฉบับใหม่ว่าด้วยข้อจำกัดด้านการทำการตลาดสำหรับอาหารเด็กเล็ก ภาคอุตสาหกรรมสหรัฐฯ ได้แสดงความกังวลว่าข้อจำกัดดังกล่าวไม่มีความชัดเจนเพียงพอในการระบุว่าสินค้าประเภทใดบ้างที่ต้อง

ปฏิบัติตามข้อกำหนดใหม่ นอกจากนี้ ยังมีความกังวลว่าขอบเขตของสินค้าอาหารที่ร่างกฎระเบียบฉบับนี้ครอบคลุมนั้นอาจส่งผลกระทบต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์นมของสหรัฐฯฯ หลากหลายชนิดไปยังไทย สหรัฐฯ ได้ยื่นข้อคิดเห็นต่อร่างกฎระเบียบ แต่ปรากฏว่ากฎระเบียบดังกล่าวได้เสร็จสิ้นและประกาศในราชกิจจานุเบกษาก่อนที่ระยะเวลารับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะสิ้นสุดลง จึงก่อให้เกิดความกังวลว่าไทยไม่ได้คำนึงถึงข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในขั้นสุดท้าย กฎระเบียบนี้จะมีผลบังคับใช้ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2025

มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Barriers)

ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์ (Animal-Derived Products)

กรมปศุสัตว์ (DLD) ของไทยกำหนดให้มีการตรวจสอบสถานประกอบการของประเทศผู้ส่งออก (audit) เพื่ออนุญาตให้นำเข้าสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์จากสัตว์บางประเภท เช่น เนื้อสัตว์ปศุสัตว์ปีก กระจุกป็น และขนป็น แต่ผลการรับรองมีอายุ 5 ปี นอกจากนี้ กรมปศุสัตว์กำหนดระยะเวลาการตรวจสอบเพื่ออนุมัติสถานประกอบการส่งออกวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ทำจากผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ปีกหรือนำเข้าจากปศุสัตว์ปีกเป็นเวลา 5 ปีเช่นกัน สหรัฐฯ ได้เสนอแนะให้ไทยใช้วิธีการแบบเป็นระบบ (systems approach) ซึ่งจะเป็นการยอมรับว่าระบบการตรวจสอบของสหรัฐฯฯ เทียบเท่ากับของไทย และลดภาระค่าใช้จ่ายของข้อกำหนดการตรวจสอบตามที่ไทยกำหนด ในช่วงปลายปี ค.ศ. 2019 กรมปศุสัตว์ได้เดินทางไปสหรัฐฯฯ เพื่อศึกษาข้อเท็จจริง และในเดือนมกราคม ค.ศ. 2024 กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ได้รับแบบสอบถามเพื่อดำเนินการขออนุมัติในรูปแบบการตรวจสอบระบบสำหรับผลิตภัณฑ์สัตว์ป็น (rendered products) ต่อมาในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2024 USDA ได้ส่งแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลแล้วกลับไปยังกรมปศุสัตว์ คณะกรรมการของกรมปศุสัตว์จะเป็นผู้พิจารณาแบบสอบถามดังกล่าว และหากอนุมัติ ก็จะดำเนินการตรวจสอบระบบ

เนื้อวัวและผลิตภัณฑ์เนื้อวัว (Beef and Beef Products)

ไทยจำกัดการนำเข้าเครื่องในวัวที่ผ่านการใช้สารเบต้าอะโกนิสต์ (beta-agonists) โดยกรมปศุสัตว์ยืนยันว่า ลิ้นวัว เนื้อแก้มวัว หางวัว เอ็นวัว ก้อนเนื้อ hanging tender เนื้อส่วน inside skirt และ outside skirt ถือเป็นเนื้อกล้ามเนื้อ (muscle cuts) และจึงไม่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดนี้ ในเดือนกันยายน ค.ศ. 2018 กรมปศุสัตว์ได้เดินทางไปตรวจสอบระบบการผลิตในสหรัฐฯฯ และในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2019 ได้ส่งรายงานฉบับร่างที่เป็นผลการตรวจสอบมาถึงสหรัฐฯฯ ในรายงานกรมปศุสัตว์แจ้งว่าเนื้อวัวจากสหรัฐฯฯ ที่ส่งออกมาไทยต้องไม่มาจากโคที่ใช้เบต้าอะโกนิสต์ รวมถึง ractopamine เพื่อเป็นเงื่อนไขการเข้าถึงตลาดไทย ทั้งที่คณะกรรมการโคเด็กซ์ด้านอาหาร (Codex Alimentarius Commission) ได้กำหนดแล้วว่าสามารถใช้ ractopamine ได้อย่างปลอดภัยภายในค่าตกค้างสูงสุด (MRLs) ที่กำหนดไว้ สหรัฐฯฯ ยังพยายามกดดันไทยอย่างต่อเนื่องให้ปรับข้อกำหนดการนำเข้าให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่มีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

เนื้อสุกร (Pork)

ในปี ค.ศ. 2012 ภายหลังที่โคเด็กซ์ได้กำหนดค่า MRLs สำหรับ ractopamine ในเนื้อโคและสุกร ไทยได้ระบุว่า จะยกเลิกการห้ามนำเข้าเนื้อสุกรจากประเทศที่อนุญาตให้ใช้ ractopamine รวมถึงสหรัฐฯ ทว่าขณะนี้ไทยยังมิได้ กำหนด MRLs สำหรับ ractopamine ในเนื้อสุกร จึงเท่ากับเป็นการกีดกันการนำเข้าเนื้อสุกรจากสหรัฐฯ ในทางปฏิบัติ ในปี ค.ศ. 2019 ไทยและสหรัฐฯ เห็นพ้องที่จะพิจารณาตัวเลือกการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อให้ไทยพัฒนาค่า MRL สำหรับ ractopamine อย่างไรก็ตาม เนื่องจากขาดความคืบหน้า ในวันที่ 30 ธันวาคม ค.ศ. 2020 สหรัฐฯ จึงได้เพิกถอนสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรตามโครงการ GSP (Generalized System of Preferences) ของไทยไปราวหนึ่งในหกของรายการที่ไทยเคยได้รับ

เนื้อสัตว์ปีก (Poultry)

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2014 ไทยได้กำหนดมาตรการห้ามนำเข้าชั่วคราว (ban) สำหรับสัตว์ปีกมีชีวิตและเนื้อสัตว์ปีกจาก สหรัฐฯ เป็นระยะ ๆ และได้ดำเนินมาตรการห้ามอีกครั้งในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2022 เนื่องจากการปรากฏเป็น ครั้งคราวของโรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง (HPAI) ในสหรัฐฯ มาตรการห้ามดังกล่าวใช้กับผลิตภัณฑ์ทั้งหมดจากสหรัฐฯ ทั้งที่องค์การสุขภาพสัตว์โลก (WOAH) แนะนำให้ประเทศผู้นำเข้าใช้มาตรการปิดกั้นตามพื้นที่ (regionalization) แทนการห้ามทั้งประเทศ ยิ่งไปกว่านั้น ไทยได้ห้ามนำเข้าเนื้อไก่วงจจากสหรัฐฯ ตั้งแต่ปลายปี ค.ศ. 2014 ไทยได้ส่ง เจ้าหน้าที่ตรวจสอบระบบการผลิตเนื้อไก่วงจในสหรัฐฯ เมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2019 และในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2020 ไทยได้ระบุว่าสหรัฐฯ ไม่ผ่านการตรวจในแนวทางระบบดังกล่าว

ผลิตภัณฑ์เนื้อแปรรูปใหม่ (New Processed Meat Products)

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2018 อำนาจกำกับดูแลของกรมปศุสัตว์ ได้ขยายรวมถึง “อาหารแปรรูปที่ผลิตจากหรือมีต้นกำเนิด จากซากสัตว์” เช่น ไส้กรอก ซาลามี แฮม เบคอน ผลิตภัณฑ์เนื้อรมควัน ผลิตภัณฑ์เนื้อดอง ผลิตภัณฑ์เนื้อหมัก น้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ไช้เค็ม/ไช้ดอง และไช้แดงดอง/ไช้แดงเค็ม นอกเหนือจากผลิตภัณฑ์เดียวที่ได้รับ อนุมัติในต้นปี ค.ศ. 2022 กรมปศุสัตว์ยังไม่อนุมัติผลิตภัณฑ์เนื้อแปรรูปใหม่ใด ๆ เพิ่มอีก กรมปศุสัตว์อ้างว่าขณะนี้ อยู่ระหว่างการดำเนินการยกร่างระเบียบใหม่เกี่ยวกับการนำเข้า และอาจส่งคำร้องขอเปิดตลาดผ่านช่องทาง ระหว่างรัฐบาล หรือโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละราย อย่างไรก็ตามจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2024 กรมปศุสัตว์ ยังมิได้เผยแพร่หรือแจ้งข้อกำหนดและขั้นตอนการนำเข้าที่เอื้อให้ผู้ประกอบการสหรัฐฯ สามารถดำเนินการสมัคร อนุมัติเป็นรายสถานประกอบการ

การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (INTELLECTUAL PROPERTY PROTECTION)

ไทยยังคงอยู่ในบัญชีเฝ้าระวัง (Watch List) ตามรายงาน Special 301 ประจำปี ค.ศ. 2024 ไทยยังคงมีพัฒนาการ ในด้านการคุ้มครองและบังคับใช้ทรัพย์สินทางปัญญา (IP) อย่างต่อเนื่อง กรมทรัพย์สินทางปัญญาและกองบังคับ

การปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจของตำรวจไทยกำลังดำเนินแผนปฏิบัติการเพื่อระบุดลาดจริง (physical markets) และพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญในระดับสูงต่อการบังคับใช้กฎหมายกับสินค้าปลอมหรือสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ อีกทั้งผู้ทรงสิทธิยังคงอาศัยบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่างรัฐบาลไทยกับผู้ให้บริการแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (จัดทำในปี ค.ศ. 2021) เพื่อตรวจสอบการลงประกาศสินค้าปลอมทางออนไลน์

แม้ว่าไทยจะมีความคืบหน้าในด้านดังกล่าว แต่ยังคงมีประเด็นที่น่ากังวล สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์และปลอมยังคงพบได้ง่าย โดยเฉพาะผ่านช่องทางออนไลน์ โดยรายงาน “Notorious Markets List” ประจำปี ค.ศ. 2024 ระบุว่าห้างมาบุญครอง (MBK) เป็นตลาดจริงที่พบสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์จำนวนมากในกรุงเทพฯ ประเด็นที่สหรัฐฯ ยังคงกังวลเพิ่มเติม ได้แก่ การละเมิดทางออนไลน์ผ่านอุปกรณ์และแอปพลิเคชันที่ช่วยให้ผู้ใช้สตรีมหรือดาวน์โหลดเนื้อหาโดยไม่ได้รับอนุญาต กระบวนการตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ปี ค.ศ. 2022 ที่อาจนำไปสู่ข้อยกเว้นที่กว้างขวางเกินควรเกี่ยวกับมาตรการป้องกันทางเทคโนโลยี องค์กรจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ที่ไม่ได้รับอนุญาต การใช้ซอฟต์แวร์ที่ไม่มีใบอนุญาตในภาคเอกชน จำนวนคดีค้างสะสมด้านสิทธิบัตรยาที่รอการพิจารณาในไทย ระยะเวลาของกระบวนการบังคับใช้ทางแพ่งที่ยืดเยื้อ และวงเงินค่าสินไหมทดแทนทางแพ่งที่ต่ำ

นอกจากนี้ ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2023 ไทยได้เผยแพร่ร่างแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สหรัฐฯ ยังคงเรียกร้องให้ไทยจัดกระบวนการที่โปร่งใสและเป็นไปตามหลักการอันเหมาะสมในการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และให้แน่ใจว่าการให้ความคุ้มครอง GI จะไม่กระทบต่อโอกาสของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้ชื่อสามัญ

สหรัฐฯ ยังขอให้ไทยจัดให้มีระบบที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองต่อการใช้ข้อมูลทดสอบ หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ ซึ่งรวบรวมเพื่อประโยชน์ในการขออนุมัติด้านการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ยาและเคมีภัณฑ์ ด้านเกษตรกรรมจากการนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์โดยไม่เป็นธรรม ตลอดจนเรียกร้องให้ไทยมีส่วนร่วมในกระบวนการที่โปร่งใสและครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเหมาะสมก่อนการประกาศใช้กฎหมาย ระเบียบ หรือแนวปฏิบัติ ด้านทรัพย์สินทางปัญญาใหม่ ๆ

อุปสรรคด้านบริการ (SERVICES BARRIERS)

บริการภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (Audiovisual Services)

พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ปี ค.ศ. 2008 ให้อำนาจแก่คณะกรรมการภาพยนตร์ของไทยในการกำหนดอัตราส่วนและโควตาเพื่อจำกัดการนำเข้าภาพยนตร์ต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2024 คณะกรรมการภาพยนตร์ยังมิได้ใช้อำนาจดังกล่าว และพระราชบัญญัตินี้อยู่ระหว่างการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม นอกจากนี้ ภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผู้ได้รับใบอนุญาตกระจายเสียง รวมถึงผู้ได้รับใบอนุญาตด้านบริการ

เครือข่าย และโครงสร้างพื้นฐานจะต้องเป็นสัญชาติไทย และการลงทุนจากต่างประเทศในเครือข่ายกระจายเสียงแบบภาคพื้นดินถูกจำกัดไว้ที่ร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียนและสิทธิออกเสียง

บริการทางการเงิน (Financial Services)

ไทยจำกัดจำนวนใบอนุญาตสำหรับสาขาธนาคารต่างประเทศและบริษัทย่อย และเปิดรับคำขอจัดตั้งธนาคารต่างประเทศใหม่เฉพาะเป็นระยะ ๆ เท่านั้น ไทยไม่ได้เปิดรับคำขอใบอนุญาตสำหรับธนาคารแบบดั้งเดิมนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2013 ในปีนั้น ไทยอนุมัติใบอนุญาตรูปแบบบริษัทย่อยให้ธนาคารต่างประเทศ 2 แห่ง

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2013 เป็นต้นมา ไทยกำหนดให้ต้องดำเนินการประมวลผลธุรกรรมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ทุกรายการในประเทศสำหรับบัตรเดบิตที่ออกในไทยภายในประเทศเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ผู้ให้บริการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศไม่สามารถให้บริการรูปแบบข้ามพรมแดนได้ และต้องจัดตั้งสถานะทางกฎหมายในประเทศไทยและลงทุนสร้างระบบประมวลผลภายในไทย เมื่อใดที่บัตรสามารถรองรับการชำระเงินผ่านเครือข่ายได้มากกว่าหนึ่งเครือข่าย อย่างน้อยหนึ่งเครือข่ายจะต้องเป็นเครือข่ายบัตรเดบิตของไทย นอกจากนี้ ตามมาตรฐานชิปการ์ดธนาคารไทย (Thai Bank Chip Card Standard) ปี ค.ศ. 2016 ธนาคารในไทยที่ออกบัตรเดบิตต้องออกบัตรพร้อมชิปที่ได้มาตรฐานท้องถิ่น

ในปี ค.ศ. 2024 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกใบอนุญาตให้กิจการตั้งขึ้นใหม่ (Start-up) 3 แห่งดำเนินธุรกิจธนาคารเสมือน (virtual bank) เป็นครั้งแรก โดยไม่ต้องมีสาขาแบบรูปธรรม ผู้ถือหุ้นต่างประเทศอาจถือหุ้นได้สูงสุดร้อยละ 49 ในธนาคารเสมือนแห่งใหม่

สำหรับธุรกิจประกันภัย การถือครองหุ้นโดยบุคคลต่างด้าวกำหนดไว้ในขั้นต้นไม่เกินร้อยละ 25 ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด และกรรมการชาวต่างชาติในคณะกรรมการบริษัทประกันภัยจะดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินร้อยละ 25 ของคณะกรรมการในขั้นต้น อย่างไรก็ตาม รัฐบาลไทยอนุญาตให้บริษัทขยายการถือครองหุ้นโดยชาวต่างชาติได้สูงถึงร้อยละ 49 และให้กรรมการชาวต่างชาติดำรงตำแหน่งเกินครึ่งของกรรมการในคณะได้ หากบริษัทเป็นไปตามเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันของบริษัท นอกจากนี้ กระทรวงการคลัง โดยคำแนะนำของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) อาจอนุญาตให้บริษัทมีสัดส่วนการถือครองหุ้นโดยชาวต่างชาติได้เกินร้อยละ 49 หรือมีกรรมการชาวต่างชาติเกินครึ่ง หรือทั้งสองกรณีได้ ภายใต้เงื่อนไขบางประการ เช่น เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความมั่นคงของภาคธุรกิจประกันภัยโดยรวม

อุปสรรคทางการค้าอิเล็กทรอนิกส์/การค้าดิจิทัล (ELECTRONIC COMMERCE / DIGITAL TRADE BARRIERS)

ตามที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสหรัฐฯ (รวมทั้งองค์กรด้านสิทธิมนุษยชน) ชี้ ไทยมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ที่อาจก่อให้เกิดความกังวลสำหรับผู้ให้บริการออนไลน์ที่เป็นแพลตฟอร์มซึ่งมีเนื้อหาที่ผู้ใช้งานเป็นผู้ผลิตขึ้นเอง โดยไม่ได้อยู่ภายใต้ความคุ้มครองของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (non-IP-protected, user-generated content) เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวให้อำนาจแก่ทางการไทยในการกำกับควบคุมเนื้อหาออนไลน์อย่างกว้างขวาง ซึ่งเสี่ยงต่อการจำกัดกิจกรรมที่ชอบด้วยกฎหมาย กฎหมายฉบับนี้กำหนดกลไกคุ้มครองผู้ให้บริการออนไลน์ไม่ต้องรับผิดชอบในความผิดอาญา หากเป็นเนื้อหาที่ผู้ใช้สร้างขึ้นเอง และผู้ให้บริการปฏิบัติตามข้อกำหนดในการลบเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ตามกรอบเวลาที่กำหนด โดยกรอบเวลาดังกล่าวแตกต่างกันไปตามประเภทเนื้อหา บางกรณีกำหนดเพียง 24 ชั่วโมง หากไม่ปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด ผู้ให้บริการอาจถูกลงโทษได้เสมือนเป็นผู้สร้างเนื้อหาที่ฝ่าฝืนเสียเอง

อุปสรรคด้านการลงทุน (INVESTMENT BARRIERS)

ภาคการผลิตหลักและบริการในไทยยังคงมีข้อจำกัดต่อการลงทุนจากต่างประเทศอย่างสูง พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (Foreign Business Act – FBA) เป็นกฎหมายหลักในการกำกับดูแลการลงทุนจากต่างประเทศในไทย ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ ผู้ที่ไม่ได้มีสัญชาติไทยและนิติบุคคลที่คนต่างด้าวถือหุ้นส่วนใหญ่ถูกห้ามไม่ให้ถือหุ้นเกินร้อยละ 50 ในภาคธุรกิจจำนวนมาก ทว่า นักลงทุนสหรัฐฯ ที่จดทะเบียนภายใต้สนธิสัญญามิตรภาพและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา-ไทย (Treaty of Amity and Economic Relations: AER) โดยทั่วไปจะได้รับการยกเว้นจากข้อห้ามเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม สิทธิประโยชน์ภายใต้ AER ไม่ได้ยกเว้นผู้ลงทุนสหรัฐฯ จากข้อห้ามการถือครองหุ้นส่วนใหญ่ในภาคโทรคมนาคม การขนส่ง กิจกรรมทรัพย์สินรับฝาก การธนาคารที่เกี่ยวข้องกับฟังก์ชันการรับฝากเงิน การใช้ประโยชน์จากที่ดินหรือทรัพยากรธรรมชาติ และวิชาชีพบางอย่างที่สงวนไว้สำหรับคนไทย สหรัฐฯ ได้กระตุ้นให้ไทยขยายสิทธิประโยชน์ภายใต้ AER ให้ครอบคลุมถึงภาคส่วนดังกล่าว หรือแก้ไข FBA เพื่อขจัดอุปสรรคในการถือครองหุ้นโดยชาวต่างชาติในภาคเหล่านั้น

นอกเหนือจาก FBA ยังมีข้อจำกัดตามกฎหมายภาคส่วนอื่น ๆ ด้วย เช่น พระราชบัญญัติธุรกิจโทรคมนาคม ซึ่งห้ามนิติบุคคลที่ชาวต่างชาติถือหุ้นส่วนใหญ่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมประเภทที่ 2 และประเภทที่ 3 เพื่อให้บริการเครือข่ายโทรคมนาคมแก่บุคคลทั่วไป

แรงงาน (LABOR)

ในเดือนเมษายน ค.ศ. 2020 สหรัฐฯ ได้ระงับสิทธิประโยชน์บางส่วนภายใต้โครงการ GSP ของไทย เนื่องจากไทยไม่ได้ดำเนินมาตรการที่เป็นรูปธรรมเพื่อส่งเสริมสิทธิแรงงานตามมาตรฐานสากล โดยเฉพาะในด้านเสรีภาพในการ

สมาคม (freedom of association) สหรัฐฯ ถือเป็นตลาดสำคัญตลาดหนึ่งของไทย หากโครงการ GSP ได้รับการต่ออายุ ราวหนึ่งในสามของมูลค่าการค้าของไทยที่เคยได้รับสิทธิ GSP จะถูกตัดสิทธิยกเว้นอากร ภายหลังการตัดสินใจดังกล่าว รัฐบาลไทยยังมีได้ออกกฎหมายใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาด้านเสรีภาพในการสมาคม ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2024 ไทยได้อนุมัติหลักการแก้ไขพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2024 ร่างแก้ไขดังกล่าวยังอยู่ในกระบวนการตรวจพิจารณาภายในประเทศ ร่างแก้ไขนี้อาจแก้ไขปัญหาที่พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ใด เดือนธันวาคม ค.ศ. 2024 ไทยยังคงอยู่ภายใต้การระงับสิทธิประโยชน์บางส่วนของ GSP